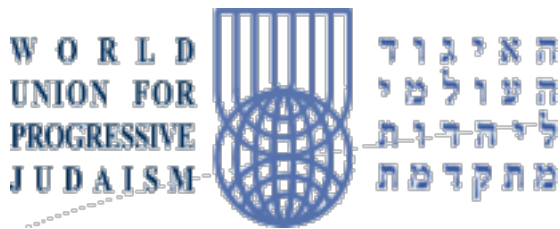

5776

Torah from Around the World

Het Goddelijke attribuut van chesed (liefde en goedheid) zei: „Zolang Awraham er was, had ik niets te doen, want hij deed mijn werk in mijn plaats.” Sefer HaBahir

Sjabbat 26 maart 2016 / 16 Adar-II 5776, Wajikra/Leviticus, Tsav 6:1 - 8:36
Tanach, blz. 205 - 212

Haftara: Tehillim/Psalmen 132:1 - 18
Tanach, blz. 1397 - 1398

Commentaar: Rabbijn dr. Jonathan Boyd is directeur van het Institute for Jewish Policy Research, Londen.

Vertaler: Jochanan Belinfante

De oorspronkelijke [Engelse tekst](#).

Conflict tussen gebod en keuze

„Tsav.” „Draag op.” „Adonai sprak tot Mosjee en zei: “Draag op.” (Wajikra/Leviticus 6:1)

‘Tsav’ is tegenwoordig een lastig woord. In de pre-moderne tijd accepteerde min of meer iedereen met wie we te maken hebben, zowel binnen als buiten het Jodendom, als vanzelfsprekend het bestaan van een almachtige en alwetende God, die ons beveelt te handelen in overeenstemming met bepaalde principes en ideeën. In tegenstelling daartoe accepteert tegenwoordig min of meer iedereen met wie we te maken hebben het als een gegevenheid dat wij niet verplicht zijn alles te geloven of te praktiseren, omdat het aan het individu is om zulke zaken zelf te bepalen. Wat eerst een wereld van geboden was, is een wereld van keuzes geworden en plotseling voelt alles totaal anders.

In een wereld van geboden zijn meerkeuze-vragen onmogelijk; in een wereld van keuzes zijn enkelvoudige geboden onhoudbaar. Deze laatst genoemde wereld is echter ons thuis: het is een plek waar een diepgaande dissonantie bestaat tussen de bevelende stem van God en de

veelvoudige stemmen van de keuze. Hoe kunnen wij met dit conflict omgaan? Hoe kunnen wij deze spanning oplossen?

De waarheid is dat ik er niet zo zeker van ben dat deze dissonantie oplosbaar is, en zelfs als het mogelijk zou zijn, ben ik er niet zeker van dat ik hem wil oplossen. Misschien is alles wat ik kan doen het jullie laten delen in mijn eigen gedachten en strijd, en jullie uitnodigen hetzelfde te doen.

Ik heb moeite met het idee van een enkelvoudige, opdracht gevende stem die zich aan mij opdringt. Niet in het minst omdat ik weet dat die stem altijd door iets of iemand wordt overgebracht. Mijn vermogen om welke tekst dan ook te begrijpen wordt altijd begrensd door mijn eigen beperkingen: zelfs al lees ik de Tora in het Hebreeuwse origineel, met zoveel mefarshim, commentaren, als ik maar kan verzamelen, dan nog kan ik nooit helemaal zeker zijn van de 'ware' betekenis of bedoeling. Het zal altijd een tekst blijven die door mij is geïnterpreteerd, waarbij ik ben beïnvloed door de mensen en de krachten die mij omringen. Daarom kan ik geen zekerheid hebben over wat een 'ware' versie van het Jodendom is – ik word niet meer overtuigd door de stelligheid van een ultra-orthodoxe rabbijn die woont in Bnei Barak dan door een Reform rabbijn die woont in het stadsdeel Barnet in Noord-Londen.

Aan de andere kant weet ik niet hoe ik moet functioneren in een wereld die het idee van 'tsav' afwijst, die ervan uitgaat dat er geen bevelende stem is die een eeuwige notie van waarheid bevat. Als er geen notie van waarheid is, wordt het gemakkelijk te verzinken in betrekkelijkheid; en daar ontbreken ook de noties van goed en kwaad. Het Jodendom vereist van mij dat ik mij op een bepaalde manier gedraag, zelfs al zijn mijn mogelijkheden om te weten hoe ik mij moet gedragen niet perfect, vanwege mijn beperkte vaardigheden om de traditie te interpreteren; nog afgezien van mijn zwakheid om altijd aan de vereiste standaards die door de traditie worden gesteld, te voldoen. Als ik een wereld afwijs die gebouwd is op het drijfzand van relativisme, dan is het mijn verantwoordelijkheid om de traditie open te leggen, zowel door er heel diep in te duiken als door erover te leren van hen die op een vergelijkbare wijze bezig zijn met deze zoektocht. Om dat te doen heb ik zowel de ultra-orthodoxe rabbijn die in Bnei Barak woont als de Reform rabbijn die in het Noord-Londense Barnet woont nodig, want zowel in hun stem als in de mijne klinkt een klein deel van de bevelende stem van God door.

Alasdair MacIntyre ziet een traditie als „een argument dat in de geschiedenis is blijven bestaan en door de gemeenschap wordt belichaamd”. Hij stelt dat een traditie „goed functioneert” als deze – in zijn doelstelling om zijn visie op het goede leven te verwezenlijken – dynamisch en vruchtbaar blijft, en reageert op interne debatten en veranderende omstandigheden. Zo'n argument dat een lange geschiedenis heeft en vorm geeft aan de gemeenschap en ons vandaag verrijkt, betreft de positie van 'tsav' in ons leven: de notie van gebod, de aard van gebod en ons vermogen het gebod te horen en er op te reageren, ondanks de grote reeks keuzes die ononderbroken tot onze beschikking staan, maar ook met behulp van die keuzes.